

## ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНІСТЬ: ПЕРЕДУМОВИ, ОЗНАКИ ТА РИЗИКИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

*У статті розглянуто феномен інтернет-залежності, зокрема проаналізовано підходи до визначення поняття «інтернет-залежність», діагностичні критерії інтернет-залежності, а також особливості та передумови її виникнення в осіб підліткового віку.*

**Ключові слова:** інтернет-залежність, інтернет-адикція, інтернет-ігровий розлад, інтернет-ігрова залежність, підлітки, підлітковий вік.

**Постановка проблеми та обґрунтування актуальності теми.** На сьогодні проблема інтернет-залежності є надзвичайно актуальною, адже разом з інтенсивним розвитком інформаційних технологій у світі постійно зростає й кількість інтернет-користувачів, а також період користування інтернет-ресурсами. Щодня до мережі Інтернет у середньому приєднується понад мільйон осіб (11 нових користувачів щосекунди), а середньостатистичний користувач проводить близько шести з половиною годин щодня, використовуючи різноманітні інтернет-девайси та сервіси [4]. З кожним роком інформаційні технології стають дедалі більш функціональними для людини та більшою мірою вплітаються в життя суспільства, проте більшість дослідників розглядають надмірне використання інтернету як адиктивне та патологічне явище, що має негативні наслідки для фізичних і психічних показників здоров'я користувача, а також суттєвий негативний вплив на навчальну/робочу успішність та процес соціальної взаємодії з іншими людьми [5; 7–15].

Збільшення кількості активних користувачів мережі в основному відбувається завдяки особам підлітково-юнацького віку. Згідно з дослідженням Pew Research Center 2018 р., 45 % опитаних американських підлітків зазначили, що вони перебувають онлайн «майже постійно» [6]. Разом зі збільшенням кількості користувачів мережі збільшується і кількість людей, у яких виникає залежність від онлайн-ігор та використання інтернету загалом. Згідно з дослідженням, що проводилось у семи європейських країнах, у 1,6 % опитаних підлітків розвинувся інтернет-ігровий розлад (Internet Gaming Disorder), а 5,1 % – у зоні ризику розвитку цього розладу [9].

Інтернет-залежність, зокрема інтернет-ігровий розлад – це явище, безпосередньо пов'язане з психосоціальними проблемами, особливо в користувачів підліткового віку [5; 7; 9–12; 14]. А отже, існує нагальна потреба у вивченні особливостей виникнення інтернет-залежності у підлітків задля розроблення спеціалізованих превентивних програм і методів роботи з підлітками з інтернет-залежністю. Актуальність вивчення проблеми інтернет-залежності у підлітків зумовлена необхідністю проведення огляду, аналізу та інтерпретації результатів уже проведених емпіричних досліджень інтернет-залежності.

**Аналіз досліджень і публікацій.** Вплив мережі Інтернет на людину та суспільство постає предметом досліджень і дискусій у науковому середовищі вже понад чверть століття. Наразі немає офіційного загальноприйнятого визначення поняття інтернет-залежності через те, що виділяють різні підходи до розуміння цього феномену, проте узагальнено його визначають як розлад імпульсного контролю та поведінкову нехімічну залежність, що супроводжуються наявністю у користувача низки діагностичних «симптомів» [7; 8; 12–14].

Інтернет-залежність вивчають і як самостійне явище, і як збірне поняття для вужчих підвидів залежності (наприклад, залежності від соціальних мереж, кіберсексуальної залежності тощо) [5; 7; 8; 14]. У той час як одні дослідники розглядають інтернет-залежність як результат патологічного користування мережею, інші зазначають, що інтернет є лише інструментом для реалізації адиктивної поведінки, що вже була в людини [7].

Одними з перших феномен інтернет-залежності як проблемної поведінки почали розглядати зарубіжні вчені К. Янг, М. Гріффітс та Р. А. Девіс,

праці яких стали основою для подальшого вивчення інтернет-залежності. Також значний внесок у сучасні дослідження цього питання зробили В. Ставропулос (V. Stavropoulos), К. В. Мюллер (K. W. Müller), Е. Л. Андерсон (E. L. Anderson), Е. Стін (E. Steen), К. Вельфлінг (K. Wölfling). В Україні проблематику комп'ютерної та інтернет-залежності порушено в працях Х. Турецької, О. Камінської, Л. Юр'євої та Т. Больбот, проте залишається широкий простір для наукових розвідок щодо цього феномену, зокрема поширеності інтернет-залежності в українському контексті.

**Виділення невирішених аспектів проблеми.** Протягом двох останніх десятиліть інтернет-залежність активно вивчали та здійснювали спроби концептуалізації та операціоналізації цього поняття. Проте наразі використовують доволі різні визначення та підходи до розуміння цього феномену. Утім, незважаючи на велику кількість досліджень передумов виникнення інтернет-залежності, існує потреба в систематизації основних причин розвитку цього розладу задля кращого розуміння природи інтернет-залежності, а також подальшого розроблення превентивних програм для неї, зокрема серед такої вразливої вікової категорії населення, як підлітки.

**Мета** цієї статті – опис особливостей інтернет-залежності та впливу мережі Інтернет на користувачів підліткового віку. *Завдання* нашого дослідження – визначення основних підходів до розуміння поняття «інтернет-залежність»; опис його основних видів і діагностичних критеріїв; аналіз чинників виникнення та особливостей інтернет-залежності в підлітковому віці.

**Виклад основного матеріалу.** Науковці виділяють два види інтернет-залежності: загальний і специфічний. Перший з них розуміють як широкий набір поведінкових патернів, що призводять до надмірного використання інтернет-мережі. Другий стан означає патологічне використання інтернету людиною, за якого вона фокусується на конкретній меті/функції (наприклад, для онлайн-ігор) [7].

У дослідженнях інтернет-залежності простежується тенденція до класифікації цього феномену. Якщо раніше її здебільшого розглядали узагальнено, то нині фахівці виділяють конкретні підвиди інтернет-залежності, вужчі аспекти цього поняття (наприклад, залежність від смартфонів, онлайн-ігор тощо). Частково це зумовлено різними поглядами науковців на сутність та природу інтернет-залежності: одні розглядають інтернет як самостійне середовище

для формування залежності, інші наголошують на схильності людей до залежності взагалі, коли інтернет використовується як засіб реалізації адиктивної поведінки [7; 8].

Уперше поняття «інтернет-залежність» визначила американська дослідниця К. Янг як розлад імпульсного контролю, що охоплює проблеми з регулюванням свого бажання брати участь в онлайн-активностях. Вона також розробила діагностичні критерії інтернет-залежності, що базувались на симптомах патологічної схильності до азартних ігор (pathological gambling), зазначених у Діагностичному і статистичному посібнику з психічних розладів Американської асоціації психіатрів, 4 видання (DSM-IV) [12–14]. М. Гріффітс тлумачить інтернет-залежність як вид технологічної поведінкової залежності, якій притаманна неспроможність користувача контролювати своє користування інтернетом, незважаючи на негативні наслідки, проте автор не акцентує уваги на такій характеристиці, як компульсивність. Вчений робить важливий висновок: поняття «інтернет-залежність» слід використовувати лише як збірний термін, адже більшість користувачів стають залежними від певної конкретної діяльності в інтернеті, а не від самого інтернету [8]. Своєю чергою, Р. А. Девіс трактує інтернет-залежність з погляду когнітивно-біхевіоральної моделі, вводить поняття «патологічне використання інтернету», яке, на відміну від попередніх визначень інтернет-залежності, фокусується не на поведінкових чинниках, як, наприклад, толерантність і симптоми розриву, а на наявності дезадаптивних когніцій, що асоціюються з проблематичним використанням мережі. Автор наголошує на тому, що патологічне використання інтернету може бути як окремим різновидом залежності, так і активізатором патології, що вже існувала раніше [7].

Також на позначення залежності від користування інтернет-мережею у наукових джерелах часто вживають такі поняття: надмірне використання інтернету, проблематичне використання інтернету, інтернет-ігровий розлад, онлайн-ігрова залежність [5; 9–11; 15].

У дослідженнях, що розглядають інтернет-залежність як збірне поняття, виділяють, як мінімум, три її основні різновиди за провідним видом діяльності в мережі: кіберсексуальна залежність, надмірна ігрова діяльність та залежність, пов'язана із засобами соціалізації в інтернеті (наприклад, через e-mail, віртуальні чати, соціальні мережі) [5; 7; 14; 15]. Класифікація К. Янг також містить такі типи інтернет-залежності, як залежність від віртуальних знайомств

у мережі; залежність від комп'ютерних ігор; залежність від азартних онлайн-ігор; постійний вебсерфінг та пошук інформації в мережі [14].

Варта уваги також класифікація української дослідниці О. Камінської, що ґрунтується на мотивах користувача проводити значну кількість часу в мережі, а не на видах провідної діяльності в інтернеті, як у попередніх класифікаціях. О. Камінська виділяє такі види інтернет-залежності: інформаційний, меркантильний, ідейний, асоціальний, особистісно-дисгармонійний, тривожно-депресивний, біологічно-фрустрований, соціально-фрустрований та змістоутворювально-фрустрований [3].

Наразі спостерігається різноманітність критеріїв для виявлення інтернет-залежності: більшість науковців користується опитувальниками (Diagnostic Questionnaire (DQ) та The Internet Addiction Test (IAT)), які розробила К. Янг, хтось дещо видозмінює їх, інші ж розробляють альтернативні критерії та методи виявлення інтернет-адикції [5; 13; 14]. Утім, незважаючи на те, що більшість діагностичних критеріїв та опитувальників передбачає самостійну оцінку людиною наявності в себе тих чи інших симптомів, коли мова йде про користувачів підліткового віку, деякі дослідники виділяють також окремі сімейні опитувальники, які дають змогу батькам виявляти у своїх дітей ознаки інтернет-залежності [2; 12]. Серед основних діагностичних критеріїв для інтернет-залежності виділяють такі: втрата контролю над використанням інтернету, зміни настрою, симптоми розриву, потреба проводити в інтернеті все більше часу, байдужість до інших сфер життя, ескапізм, соціальна ізоляція, відчуття, що інтернет є «єдиним другом» користувача, приховування своєї діяльності в мережі (наприклад, часу використання) від близьких, друзів тощо [5; 7–9; 12–15]. К. Янг зауважує, що в користувачів підліткового віку симптоми інтернет-залежності можуть проявлятися так: заяви підлітків про те, що вони «нудьгують», коли не використовують цифрових пристроїв; погіршення навчальної діяльності через зацікленість на технологіях; поява агресивної та непокірної поведінки, коли встановлюються часові ліміти на використання електронних гаджетів [12].

Одними з головних негативних наслідків, які виникають у людей через надмірне користування мережею, є конфлікти та порушення стосунків з близькими й друзями, що виникають через те, що інтернет-залежні починають дедалі менше часу приділяти спілкуванню та віддають перевагу комунікації з «віртуальними друзями» або іншим видам діяльності в мережі [7; 8; 12; 13].

Вважається, що підлітки є однією з найвразливіших вікових груп стосовно надмірного використання мережі та розвитку інтернет-залежності тому, що в цей період підлітки ще не є повноцінно сформованими як у фізичному, так і в психічному плані. Користування підлітків інтернет-мережею характеризується постійною «підключеністю», високою поширеністю та тривалістю використання [5]. Серед основних потреб людини в підлітковому віці є належність до групи, а також самостійність і незалежність від дорослих, а інтернет дає змогу реалізовувати ці потреби: мережа для підлітків є засобом самопізнання, самореалізації та соціалізації [1; 2; 6]. Технології використовуються як альтернатива реальному соціальному середовищу під час розвитку та набуття соціальних зв'язків [12].

Теоретичний аналіз наукових джерел підтверджує складність і багаторівневість проблеми інтернет-залежності, яка лежить у різних площинах та безпосередньо стосується психічних чинників, особливостей дорослішання та соціальних взаємовідносин з іншими людьми у підлітків. Систематизація передумов виникнення інтернет-залежності у підлітків дає змогу виділити внутрішню та зовнішню обумовлені причини її розвитку у підлітків. У категорію внутрішньо обумовлених чинників виникнення інтернет-залежності входять проблеми психічного здоров'я, психічні розлади (зокрема депресія, тривожність і синдром порушення активності та уваги), порушення сну, а також схильність до агресивної та ризикованої поведінки [9–11; 15].

Водночас, за результатами досліджень, зовнішньо обумовленими чинниками виникнення інтернет-залежності є анонімність, доступність, безпека та простота використання мережі, а також проблемні та конфліктні стосунки в сім'ях підлітків [13–15].

Зростання кількості користувачів інтернету та інтернет-залежних людей створює нагальну потребу в розробленні різноманітних превентивних програм, що передовсім мають стосуватися осіб підліткового віку. Задля ефективності профілактики явища інтернет-залежності у суспільстві необхідний системний підхід, який би передбачав превентивні програми на всіх рівнях, зокрема розроблення спеціалізованої державної політики щодо інформування та освіти населення щодо безпечного використання інтернет-мережі.

Під час розроблення превентивних програм потрібно залучати мультидисциплінарні команди з психологів, соціальних працівників, освітян та інших фахівців, щоб враховувати численне поле передумов, що сприяють виникненню

інтернет-залежності, а також необхідно виділити загальноприйняті критерії оцінки інтернет-залежності для своєчасного втручання задля ефективної роботи з інтернет-залежністю.

**Висновки.** На сьогодні термінологія проблематики інтернет-залежності не цілком усталена і є доволі різноманітною через наукову новизну та постійну еволюцію предмета дослідження. У працях закордонних та українських авторів є низка суперечностей щодо визначення цього поняття. Найменування «інтернет-залежність» або «інтернет-адикція», а також «надлишкове/патологічне/проблематичне застосування інтернету» та «цифрова/технологічна/комп'ютерна залежність» ототожнюють та часто використовують як синоніми. Різні погляди на проблему виявляють істотні суперечності й значною мірою ускладнюють дослідження інтернет-залежності.

Інтернет-залежність одночасно розглядають і як самостійне явище, і як збірне поняття для конкретних видів провідної діяльності в мережі. Зокрема, одні дослідники розглядають інтернет як головний об'єкт залежності, тоді як інші зазначають, що інтернет є лише середовищем, у якому користувачі мають змогу реалізувати адиктивну поведінку, що вже була в них раніше.

Незважаючи на різноманіття підходів до концептуалізації інтернет-залежності, дослідники виділяють доволі подібні діагностичні критерії для цього явища, серед основних: втрата контролю над використанням інтернету, симптоми розриву, потреба проводити в інтернеті дедалі більше часу, байдужість до інших сфер життя, ескапізм, соціальна ізоляція тощо. Наукові

джерела пропонують широкий перелік оцінювальних інструментів для інтернет-залежності, проте найбільше використовують Діагностичний опитувальник (DQ) та Тест на інтернет-залежність (IAT), розроблені К. Янг.

Теоретичний аналіз причин і наслідків виникнення інтернет-залежності показав, що проблематика має складний і багаторівневий характер, а також те, що підлітковий вік є найбільш сензитивним для розвитку інтернет-залежності. Інтернет-залежність у підлітків асоціюється з численними факторами, зокрема: віковою специфікою розвитку (потребами в автономії, самореалізації, причетності до групи), психосоціальними чинниками (імпульсивністю, агресивністю, самотністю), психічними розладами (депресією, тривожністю тощо), що сприяють підвищеній схильності до розвитку інтернет-залежності.

Отже, через постійне зростання поширеності інтернет-залежності та широке коло передумов, що сприяють її розвитку, виникає необхідність у проведенні подальших досліджень щодо превентивної діяльності серед суспільства та розроблення спеціалізованих програм для роботи з інтернет-залежними. Наразі інтернет є невідокремною частиною життя суспільства, що має безліч позитивних аспектів для організації роботи, навчання та дозвілля в повсякденному житті. Проте, враховуючи, наскільки швидко розвиваються сучасні технології, необхідне ефективне та своєчасне втручання у сфері регуляторної політики, профілактики, виявлення та роботи з інтернет-адиктивною поведінкою для запобігання негативним аспектам впливу мережі на користувачів.

#### Список джерел

1. Белякова С. М. Соціально-психологічні особливості розвитку особистості сучасного підлітка [Електронний ресурс] / С. М. Белякова, К. О. Шовкова // Молодий вчений. – 2018. – № 5(57). – С. 454–458. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2018\\_5\(2\)\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_5(2)_24). – Назва з екрана.
2. Камінська О. В. Аналіз результатів емпіричного дослідження інтернет-залежності підлітків та юнаків [Електронний ресурс] / О. В. Камінська // Проблеми сучасної психології. – 2014. – Вип. 24. – С. 339–348. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl\\_2014\\_24\\_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl_2014_24_30). – Назва з екрана.
3. Камінська О. В. Авторська класифікація інтернет-залежності за критерієм провідного мотиву використання мережі [Електронний ресурс] / О. В. Камінська // Молодий вчений. – 2015. – № 2(17). – С. 210–213. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2015\\_2\(4\)\\_57](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(4)_57). – Назва з екрана.
4. Юрьева Л. Н. Компьютерная зависимость: формирование, диагностика, коррекция и профилактика: монография / Л. Н. Юрьева, Т. Ю. Ботьот. – Днепропетровск: Пороги, 2006. – 196 с.
5. 2019 Global Digital suite of reports from We Are Social and Hootsuite [Electronic resource]. – Mode of access: <https://wearesocial.com/blog/2019/01/global-digital-report-2019>. – Title from the screen.
6. Anderson E. L. Internet use and problematic Internet use: A systematic review of longitudinal research trends in adolescence and emergent adulthood / E. L. Anderson, E. Steen, V. Stavropoulos // International Journal of Adolescence and Youth. – 2016. – Vol. 1. – P. 1–25. DOI: 10.1080/02673843.2016.1227716
7. Anderson M. Teens, social media & technology 2018 [Electronic resource] / M. Anderson, J. Jiang. – Washington, DC: Pew Internet & American Life Project. Retrieved June, 3, 2018. – Mode of access: <https://www.pewresearch.org/internet/2018/05/31/teens-social-media-technology-2018/>. – Title from the screen.
8. Davis R. A. A cognitive-behavioral model of pathological Internet use / R. A. Davis // Computers in Human Behavior. – 2001. – Vol. 17(2). – P. 187–195.
9. Griffiths M. Does Internet and computer “addiction” exist? Some case study evidence / M. Griffiths // CyberPsychology and Behavior. – 2001. – Vol. 3(2). – P. 211–218.
10. Lemenager T. The links between healthy, problematic, and addicted Internet use regarding comorbidities and

- self-concept-related characteristics / T. Lemenager, S. Hoffmann, J. Dieter, I. Reinhard, K. Mann, F. Kiefer // *Journal of Behavioral Addictions*. – 2018. – Vol. 7(1). – P. 31–43.
11. Müller K. W. Regular gaming behavior and internet gaming disorder in European adolescents: results from a cross-national representative survey of prevalence, predictors, and psychopathological correlates / K. W. Müller, M. Janikian, M. Dreier et al. // *European Child & Adolescent Psychiatry*. – 2015. – Vol. 24(5). – P. 565–574.
  12. Weinstein A. Internet addiction is associated with social anxiety in young adults / A. Weinstein, D. Dorani, R. Elhadif et al. // *Annals of Clinical Psychiatry*. – 2015. – Vol. 27(1). – P. 4–9.
  13. Young K. *Internet Addiction Test for Families (IAT-F)* / K. Young. – Stoelting, 2017.
  14. Young K. S. Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder / K. S. Young // *CyberPsychology & Behavior*. – 1994. – Vol. 1(3). – P. 237–244.
  15. Young K. S. *Caught in the Net: How to Recognize the Signs of Internet Addiction – and a Winning Strategy for Recovery* / K. S. Young. – New York : John Wiley & Sons, Inc, 1998.
  16. Yuh J. Aggression, social environment, and Internet gaming addiction among Korean adolescents / J. Yuh // *Social Behavior and Personality: An international journal*. – 2018. – Vol. 46(1). – P. 127–138.

### References

1. Belyakova, S. M., & Shovkova, K. O. (2018). Sotsialno-psykholohichni osoblyvosti rozvytku osobystosti suchasnoho pidlitka [Social and psychological peculiarities of development of the person of the modern teenager]. *Molodyi vchenyi [Young Scientist]*, 5(57), 454–458. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2018\\_5\(2\)\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_5(2)_24) [in Ukrainian].
2. Kaminska, O. V. (2014). Analiz rezultativ empyrychnoho doslidzhennia internet-zalezhnosti pidlitkiv ta yunakiv [Analysis of empirical study results of adolescents and youths' Internet addiction]. *Problemy suchasnoi psykholohii*, 24, 339–348. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl\\_2014\\_24\\_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl_2014_24_30) [in Ukrainian].
3. Kaminska, O. V. (2015). Avtorska klasyfikatsiia internet-zalezhnosti za kryteriiem providnoho motyvu vykorystannia merezhi [Author's classification of Internet addiction as a criterion of the main motives of using the Network]. *Molodyi vchenyi [Young Scientist]*, 2(17), 210–213. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2015\\_2\(4\)\\_57](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(4)_57) [in Ukrainian].
4. Yur'eva, L. N., & Bolbot, T. Y. (2006). *Kompyuternaya zavisimost': formirovaniye, diagnostika, korrekciya i profilaktika*. Dnepropetrovsk: Porogi [in Russian].
5. 2019 Global Digital suite of reports from We Are Social and Hootsuite. Retrieved from <https://wearesocial.com/blog/2019/01/global-digital-report-2019>.
6. Anderson, E. L., Steen, E., & Stavropoulos, V. (2016). Internet use and problematic Internet use: A systematic review of longitudinal research trends in adolescence and emergent adulthood. *International Journal of Adolescence and Youth*, 1, 1–25. DOI: 10.1080/02673843.2016.1227716
7. Anderson, M., & Jiang, J. (2018). *Teens, social media & technology 2018*. Washington, DC: Pew Internet & American Life Project. Retrieved June, 3, 2018. Retrieved from <https://www.pewresearch.org/internet/2018/05/31/teens-social-media-technology-2018/>
8. Davis, R. A. (2001). A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. *Computers in Human Behavior*, 17(2), 187–195.
9. Griffiths, M. (2000). Does Internet and computer “addiction” exist? Some case study evidence. *CyberPsychology & Behavior*, 3(2), 211–218.
10. Lemenager, T., Hoffmann, S., Dieter, J., Reinhard, I., Mann, K., & Kiefer, F. (2018). The links between healthy, problematic, and addicted Internet use regarding comorbidities and self-concept-related characteristics. *Journal of Behavioral Addictions*, 7(1), 31–43.
11. Müller, K. W., Janikian, M., Dreier, M., Wölfling, K., Beutel, M. E., Tzavara, C., ... & Tsitsika, A. (2015). Regular gaming behavior and internet gaming disorder in European adolescents: results from a cross-national representative survey of prevalence, predictors, and psychopathological correlates. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 24(5), 565–574.
12. Weinstein, A., Dorani, D., Elhadif, R., Bukovza, Y., Yarmulnik, A., & Dannon, P. (2015). Internet addiction is associated with social anxiety in young adults. *Annals of Clinical Psychiatry*, 27(1), 4–9.
13. Young, K. (2017). *Internet Addiction Test for Families (IAT-F)*. Stoelting.
14. Young, K. S. (1994). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *CyberPsychology & Behavior*, 1(3), 237–244.
15. Young, K. S. (1998). *Caught in the Net: How to Recognize the Signs of Internet Addiction – and a Winning Strategy for Recovery*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
16. Yuh, J. (2018). Aggression, social environment, and Internet gaming addiction among Korean adolescents. *Social Behavior and Personality: An international journal*, 46, 127–138.

M. Wanda, N. Bondarenko

## INTERNET ADDICTION: PREREQUISITES, SIGNS, AND RISKS FOR THE ADOLESCENTS

The article reviews current studies on the phenomenon of Internet addiction. At the moment, the problem of Internet addiction is extremely urgent, because along with the intensive development of information technologies in the world, the number of Internet users and the amount of time people spend on using the Internet resources are constantly increasing.

Every year information technologies are becoming more functional for its' their users and more widely intertwined in society, so it is regarded as an essential and integral part of people's daily routine and a useful tool that can help to optimize almost every area of life. However, there is a growing concern among researchers who see overuse of the Internet as an addictive and pathological phenomenon that can have a number of negative effects on the physical and mental health of the user and also has a significant negative impact on the academic/work success and the social interactions with other people.

Adolescents increasingly use the Internet for communication, education, entertainment, and many of the other purposes. Moreover, adolescents as the age group are considered ones of the most active users of the Internet and social media. Given this fact and their vulnerable age, they may be prone to the negative influences of the Internet overuse and Internet addiction.

This article is urgent, because it reviews, analyzes, and interprets the results of empirical studies of the Internet addiction that has already been conducted in order to systemize existing information on the problem of the Internet addiction in adolescents.

This article presents different approaches to the definition of the concept of “Internet addiction”. From the very beginning of research activities on the phenomena of problematic Internet use (including the Internet addiction itself and contiguous concepts of the Internet Gaming Disorder, computer addiction, and other technology based addictions), there were a number of definitions showing the contrary understandings of the causes contributing to the occurrence of the Internet addiction. Understanding of differences and interconnections between theories of the Internet addiction that are presented in this article may be helpful to compare and evaluate existing approaches and diagnostic criteria of the Internet addiction in order to have a complex understanding of the features and prerequisites of its occurrence, risk factors in adolescents, signs of the disease, and possible consequences on the health and wellbeing of the individuals.

**Keywords:** Internet addiction, Internet addiction disorder, Internet gaming disorder, adolescents, adolescence.

*Матеріал надійшов 16.06.2019*